

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. II. Se impuros amores spectaculis theatricis fovisse, & infaustis
amantium eventibus condoluisse, non vera misericordia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

1. Docet S. Aug. suo exemplo juvenem vanitati, & sensibus obsequentem, divina vero fastidientem, non posse se continere à gravibus flagitiis. Quod illi itaque evenit, ut in libidines & scortationes rueret: hoc, pro dolor! quotidie aliis, eandem ob causas, fieri videmus.
2. Ut olim ita & nunc miseranda est vanitas: eos urbanos & elegantes haberi, qui feminis colludere & corridere norunt. Reperiuntur qui indignantur filiis, eosque degeneres putant, si talia avertentur, maluntque spectare proterve provocantes aut jocantes, quam virgineo rubore suffundi.
3. Agnosce divinam bonitatem, quæ felle aspergit fædas voluptates, ut ab iis abstrahat: & mirare lascivorum stultitiam, qui in suis libidinibus caduntur virgis ferreis, ut loquitur S. D. & multa plura patiuntur sub jugo mundi, quam paterentur sub jugo Christi.

CAP. II.

Se impuros amores spectaculis theatricis fovisse, & infaustis amantium eventibus condoluisse, non vera misericordia.

1. **Q**uid est, quod homo ibi vult dolere, cum spectat luctuosa atque tragica, quæ tamen pati ipse nollet? Et tamen pati vult ex eis dolorem spectator, & dolor ipse est voluptas ejus. Quid est, nisi miserabilis insania? Nam eo magis eis movetur quisque, quo minus à talibus affectibus sanus est, quanquam, cum ipse patitur, miseria; cum aliis compatitur, misericordia dici solet. Sed qualis tandem misericordia, in rebus fictis & scenicis? Non enim ad subveniendum provocatur auditor, sed tantum ad do-

dolendum invitatur: & actori earum imaginum amplius favet, cum amplius dolet. Et si calamitates illæ hominum vel antiquæ, vel falsæ, sic agantur, ut qui spectat non doleat, abscedit inde fastidiens & reprehendens. Si autem doleat, manet intentus, & gaudens lachrymatur.

2. Lachrymæ ergo amantur, & dolores? Certe omnis homo gaudere vult. An cum miserum neminem esse libeat, libet tamen esse misericordem? Quod quia non sine dolore est, hac una causa amantur dolores. Et hoc de illa vena amicitia est. Sed quò vadit? quò fluit? Vt quid decurrit in torrentem picis bullientis, æstus immanes tetrum libidinum: in quos ipsa mutatur & vertitur per nutum proprium, de cœlesti serenitate detorta atque dejecta? Repudietur ergo misericordia? Nequaquam. Ergo amantur dolores aliquando.

3. Sed cave immunditiam anima mea, sub tutore Deo meo, *Deo patrum nostrorum, & laudabili, & super exaltato in omnia secula*, cave immunditiam. Neq; enim nunc non misereor. Sed tunc in theatris congaudebam amantibus, cum sese fruebantur per flagitia, quamvis hæc imaginariè gererentur in ludo spectaculi. Cum autem sese amittebant, quasi misericors contristabar, & utrumque me delectabat tamen. Nunc vero magis misereor gaudentem in flagitio, quam velut dura perpeffum detrimento perniciosæ voluptatis, & amissione miseræ felicitatis. *a* Hæc certe verior misericordia, sed non in ea delectat dolor. Nam & si approbatur officio caritatis, qui dolet miserum: mallet tamen

uti-

utique non esse, quod doleret, qui germanus misericors est. Si enim est malevola benevolentia (quod fieri non potest) potest & ille, qui veraciter sinceriterque misereatur, cupere esse miseros, ut misereatur.

4. *b* Nonnullus itaque dolor approbandus, nullus amandus est. Hoc enim tu Domine Deus, qui animas amas, longe alteque purius quam nos, & incorruptibilius misereris: quod nullo dolore sauciaris. Et ad hæc quis idoneus? At ego tunc miser e dolere amabam: & quærebam, ut esset, quod dolerem: quando mihi in ærumna aliena, & falsa, & saltatoria, ea magis placebat actio histrionis, meque alliciebat vehementius, qua mihi lachrymæ excutiebantur. Quid autem mirum, cum infelix pecus aberrans à grege tuo, & impatiens custodiæ tuæ, turpi scabie fœdarer? & inde erant dolorum amores, non quibus altius penetrarer (non enim amabam talia perpeti, qualia spectare) sed quibus auditis & fictis, tanquam in superficie raderer; quos tamen, quasi ungues scalpentium, fervidus tumor, & tabes, & sanies horrida consequebatur. Talis vita mea nunquid vita erat, Deus meus?

NOTÆ.

a Hæc certe verior misericordia) misericordia vera est dolor sive displicentia de vero malo alterius, ut colligitur ex S. Th. quando nimirum ita præbetur misericordia, ut conservetur justitia: sive cum indigenti tribuitur, sive cum ignoscitur pœnitenti, teste S. Aug. l. 9. de civ. Dei c. 5.

Hæc vero misericordia, qua adolescens condolebat in teatro, infaustis flagitiose amantium eventibus, non erat vera: improbis enim eripi facultatem peccandi bonum, non malum est. Vnde male de ipsorum bono doluisse se agnoscit.

b Non

- b *Nonnullus itaque dolor approbandus, nullus amandus est*) Ostendit etiam vera misericordia, non amari dolorem, tum quia mallet non esse alienam miseriam, de qua dolet, tum quia Deus miseretur absque ullo dolore, sola simplici displicentia alieni mali. Cum autem S. D. negat esse amandum dolorem miserentis, etsi sit approbandus: solum significat dolorem, ut est malum nature dissentaneum, nihil habere intrinsece, unde ametur. Non vero negat eum, ut suscipitur intentione caritatis, posse amari. Si enim potest approbari, bonus est: si bonus, potest amari: ergo si approbandus, est etiam amandus, non propter se, sed proximum. Quo pacto SS. Martyres amant mortem, & tormenta propter Deum.
- c *Dolere amabam*) dolorem falsum, qui dum actorum peritia, nativæque repræsentatione augebatur, augebat impuros animi ardores. Non aliter itaque Aug. amabat & quærebat dolorem in fædis spectaculis, quam scabiosus ungues scalpentium: ut modico dolore dulciorem sentiat carnis prurimum.

V S V S.

Docet S. D. detestari turpia spectacula, quæ nihil aliud sunt, quam fomites libidinis, vel suscitandæ, vel alendæ.

C A P. III.

Se in templo quoque negotium libidinis procurasse, in schola autem Rhetoris superbiisse, calumnias tamen everforum odisse.

I. **E**T circumvolabat super me fidelis à longe misericordia tua. In quantas iniquitates distabui, & sacrilegam curiositatem secutus sum, ut deserente te, deduceret me ad ima infida, & circumventoria obsequia dæmoniorum; a quibus immobilabam